

## **ORIENTACIÓN PARA AS FAMILIAS CON FILLOS/FILLAS CON DISCAPACIDADE AUDITIVA**

O contexto familiar preséntase como unha contorna privilexiada para favorecer a competencia comunicativa e lingüística. É conveniente que a familia ofrezca oportunidades para desenvolver aquelas habilidades e competencias persoais e sociais que permitan aos seus membros medrar con seguridade e autonomía. Para isto é necesario que a familia:

- ▶ Se implique na atención educativa do seu fillo ou da súa filla.
- ▶ Evite a sobreprotección, esixindo do neno ou da nena un comportamento adecuado.
- ▶ Supere sentimentos de culpa e de rexeitamento.
- ▶ Apoie na casa o labor do centro educativo e manteña unha boa colaboración e coordinación co profesorado.
- ▶ Estimule e potencie as capacidades do fillo ou da filla reforzando e encomiando os seus logros.
- ▶ Sexa axente activo e competente no código de comunicación que se elixa (oral, xestual, bilingüe), implicando a unha contorna o máis ampla posible co obxecto de xeneralizar as interaccións comunicativas.

Desde o centro educativo é importante orientar a familia sobre como favorecer situacións comunicativas na súa contorna familiar. Para isto ofrécense as seguintes estratexias:

### **1. Fomentar a comunicación:**

- ▶ Reservar un tempo para a comunicación individual co neno ou coa nena.
- ▶ Colocarse fisicamente á súa altura.
- ▶ Adaptar a linguaxe ao nivel lingüístico do neno ou da nena: vocabulario e enunciados sinxelos, partindo de temas do seu interese.
- ▶ Provocar verbalizacións a partir de comentarios, suxestións ou preguntas sobre as actividades ou actuacións que se levan a cabo (primeiro collemos o coche e agora?... que facemos?... / collemos...ou...? / queres...?).
- ▶ Seguir a iniciativa do neno ou da nena, realizar comentarios relacionados co que dixo, fixo, sinalou ou mirou.

- ▶ Equilibrar as quendas de intervención adulto-neno, darlle oportunidades de intervir e respectar un tempo de espera para que responda.
- ▶ Reforzar calquera intento de comunicación con expresións positivas (estupendo!, que ben!).
- ▶ Confirmar ou facer relevante o que o neno ou a nena di (por exemplo, “si claro, é un can”).

## **2. Para avanzar no desenvolvemento da fala e da linguaxe oral:**

- ▶ Sobreinterpretar ou traducir en palabras o que o neno ou a nena quixo comunicar mediante xestos, signos ou vocalizacións inintelixibles.
- ▶ Introducir axudas non verbais para evocar linguaxe mediante sinalizacións ou a realización de xestos ou signos.
- ▶ Introducir na conversa respostas erróneas para que nos corrixa.
- ▶ Realizar correccións implícitas, achegando o modelo lingüístico correcto (é dicir, repetir o que o alumno ou a alumna dixo pero de xeito correcto, facilitando un modelo correcto, pero sen dicir expresamente que o fixo mal) sen esperar repetición inmediata e comprobar se as incorpora en expresións posteriores.
- ▶ Realizar correccións explícitas, achegando o modelo lingüístico correcto e inducir á repetición nunha situación o máis funcional posible: darlle o modelo e pedirlle a repetición dentro dunha mensaxe verbal (é un can/ si, é un can, dille a Carlos que tes un can) ou darlle o modelo e facerlle unha pregunta (que dixemos que é?).
- ▶ Iniciar a palabra ou a frase para que o neno ou a nena a complete.
- ▶ Organizar a expresión do neno ou da nena. Retomar as súas producións para corrixilas e estruturalas de forma correcta (Ex: neno auga / o neno bebe auga).
- ▶ Realizar expansións das producións do neno ou da nena. Retomalas para amplialas con máis información (Ex: caeu o coche / caeu o coche e rompeu).
- ▶ Darlle modelos máis correctos introducindo o uso de pronomes, sinónimos ou termos específicos.
- ▶ Utilizar diferentes estratexias para que o neno ou a nena continúe coa expresión: repetir o último que dixo e esperar a que continúe ou facerlle preguntas.
- ▶ Axudar na resposta a preguntas mediante a formulación de preguntas moi sinxelas, a presentación de opcións e a realización de preguntas pechadas.

### **3. Para as situacións de conversa:**

- ▶ Indicarlle cando é a súa quenda.
- ▶ Guiar a súa intervención con preguntas sinxelas.
- ▶ Empezar a súa expresión.
- ▶ Introducir pausas para que responda ou para que continúe.
- ▶ Coñecer as súas experiencias para preguntar sobre elas.

### **4. Para comprobar a comprensión:**

- ▶ Pedir que sinala ou que colla algunha cousa entre varias.
- ▶ Pedir cousas sen estar presente o obxecto.
- ▶ Identificar o obxecto correspondente a unha descrición que se lle dá.
- ▶ Levar a cabo ordes sen apoio xestual ou contextual.

### **5. Para fomentar a autonomía e a interacción social:**

- ▶ Potenciar a interacción social mediante a participación en actividades lúdicas e deportivas da contorna máis próxima.
- ▶ Implicalos na vida familiar e manter uns niveis de esixencia nas tarefas, acordes cas súas capacidades e idade.
- ▶ Ofrecerlles a maior cantidade de información posible sobre o mundo que lle rodea e as normas e valores que o sustentan.

Todas estas estratexias propostas para o ámbito familiar serán de utilidade en calquera contexto.

FONTE: ***Protocolo para a atención educativa ao alumnado con discapacidade auditiva*** da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional.